

Адыгэ мажэ

№ 185 (19699)

2010-рэ илъэс

ГЪУБДЖ

ЮНЫГЪОМ и 21-рэ

ОСЭ ГЪЭНЭФАГЪЭ ИЭП

Адыгэ Республикэм и Къэралыгъо Совет — Хасэмрэ и Правительствэрэ ягъэзет

Урысые Федерацием и Президент и Указ

Урысые Федерацием
икъэралыгъо наградэхэр
афэгъэшъошэгъэнхэм
ехьылагъ

Егъэджен ыкIи пIуныгъэ ИофшIэ-ным гъэхъагъэу шишыгъэхэм, илъэсыбэ хъугъэу шIуагъэ къытэу Иоф зэришIэрэм апае шытхъуцIэу «Урысые Федерацием изаслуженнэ кIэлэегъадж» зыфиIорэр Черных Вероникэ Владислав ыпхъум — гъэсэнэгъэ зыцарагъэгъотырэ къэралыгъо учреждениеу «Адыгэ республикэ специальнэ (коррекционнэ) еджэпIэ-интернатэу а I-рэ, я II-рэ, я III-рэ ыкIи я IV-рэ лъэпкъхэр зыхахъэхэрэр» зыфиIорэм икIэлэегъаджэ фэгъэшъошэгъэнэу.

Урысые Федерацием
и Президентэу
Дмитрий МЕДВЕДЕВ

Москва, Кремль
Юныгъом и 8, 2010-рэ илъэс
N 1106

Урысые Федерацием и Президент и Указ

Урысые Федерацием
икъэралыгъо наградэхэр
афэгъэшъошэгъэнхэм
ехьылагъ

Культурэмрэ искусствэмрэ яхъоныгъэ гъэхъагъэу шишыгъэхэм, илъэсыбэ хъугъэу шIуагъэ къытэу Иоф зэришIэрэм апае Зэкъошныгъэм иорден Зыхъэ Заурбий ХъатIугIэ ыкIом — культурэмкIэ къэралыгъо учреждениеу «Адыгэ Республикэм и Лъэпкъ театрэ» зыфиIорэм иартист фэгъэшъошэгъэнэу.

Культурэм ылъэныкъокIэ гъэхъагъэу иIэхэм ыкIи илъэсыбэ хъугъэу шIуагъэ къытэу Иоф зэришIэрэм апае шытхъуцIэу «Урысые Федерацием культурэмкIэ изаслуженнэ ИофышI» зыфиIорэр Даутэ Сарыет Шэбанэ ыпхъум — гурыт профессиональнэ гъэсэнэгъэ зыцарагъэгъотырэ къэралыгъо учреждениеу «ИскусствэхэмкIэ Адыгэ республикэ колледжэу У. Хъ. Тхъабысымэм ыцIэкIэ шытыр» зыфиIорэм икIэлэегъаджэ фэгъэшъошэгъэнэу.

Урысые Федерацием
и Президентэу
Дмитрий МЕДВЕДЕВ

Москва, Кремль
Юныгъом и 8, 2010-рэ илъэс
N 1108

Владимир Путиныр Адыгеим щыIагъ

Урысые Федерацием и Премьер-министрэу Владимир Путиныр Юныгъом и 17-м Адыгэ Республикэм щыIагъ. Дунэе раллиеу «Шелковый путь — серия Дакар 2010-рэ» зыфиIорэм хэлажъэхэрэм УФ-м и Правительствэ ипашэ аIуагъ. ЗэхэщакIохэм зэрагъэнэфагъэм диштэу, зэнэкъокъум ия 7-рэ уцугъо Мыекъуапэ щыпхырыкIыгъ. Ханскэм щыIэ аэродромым къыщытIысыгъэ самолетым къыкIыгъэ Владимир Путиным пэгъокIыгъ АР-м и Президентэу ТхъакIуцынэ Аслъан зипэщэ купыр.

Зэнэкъокъум хэлэжъэрэ автомобильхэр къызепплтыхъэ ыкIи спортсменхэм задэгущыIэ нэуж УФ-м и Правительствэ ипашэ сценэм къыдэкIуай, спортсменхэм, зэхэщакIохэм ыкIи бысымхэм шIуфэс гущылэхэмкIэ закыфи-гъэзагъ.

— ЯтIонэрэ илъэс хъугъэу мы Иофтхъабзэр Урысыем зэрэщызэхатцэрэм тикъэралыгъокIэ мэхъанэшхо иIэу сэлъытэ, — къыIуагъ В.Путиным. — Ащ хэлэжъэрэ спортсменхэм, командэхэм япчъагъэ нахьыбэ зэрэхъурэм, зэнэкъокъур шэпхъэ инхэм адиштэу зэрэрекIокIырэм ахэр зэригъэразэхэрэр лъэшэу тигуапэ. Урысыем игъогу къинхэм автомобилым уисэу уащычъэныр псын-кIэп, ау гъэшIэгъоны. Арын фае мы зэнэкъокъум дунаим щызэлъашIэрэ брендхэр ыкIи спортсмен цIэрыIохэр бэу зыкIыхэлажъэхэрэр. Мы спортым уищылэныгъэ гъогу еппхыным пае профессионализмэгъэшхуи лыгъи пхэ-лынхэ фае. «Дэнэ гъогум» хэлажъэхэрэм «Гъогумаф!» ясIо. Урысыем и-спортсменхэр апэу къэсыжъынхэу ты-фаеми, анахь лъэшыр атерэкIу.

Шъугу къэдгъэкIыжын, зигугъу къэ-тшыгъэ дунэе марафоным изэхэщэн кIэщакIо фэхъугъагъэр УФ-м и Пре-мьер-министрэу Владимир Путиныр ары. Апэрэ зэнэкъокъоу 2009-рэ илъэ-сым кIуагъэм къалэхэу Казаньрэ Аш-хабадрэ зэрипхыгъагъэх. Мы илъэсым маршрутэр Санкт-Петербург къыше-жьи, Шъагъэ щихыгъ. Уцугъо пчъагъэу зэтеутыгъэ зэнэкъокъум къыхиубы-тагъэх къалэхэу Старая Русса, Вязь-мо, Липецкэ, Волгоград, Астрахань, Элиста ыкIи Мыекъуапэ. Шъагъэ щы-кIошт олимпиадэр къэсыфэкIэ мы

Иофтхъабзэр илъэс къэс зэхэщэз ашIышт.

Зэнэкъокъум хэлэжъэрэ командэхэм Премьер-министрэу аIуагъ, ахэм шъхэихыгъэ задэгущыIэгъу адырилагъ. Экономикэ кризисым илъэхъан тикъэ-ралыгъо иавтопром хэхъоныгъэхэр ышIынхэм пае сомэ миллиарди 125-рэ фэдиз зэрэхалъхъагъэр ыкIи мы отрас-лым тапэкIи IэпыIэгъу зэрэфэхъуштхэр ащ къыIуагъ. Дунэе марафоным ия 7-рэ уцугъо дэгъу дэдэу зэхэщэгъэным зи-лахьышIу хэзылхъагъэу, АР-м и Пре-зидентэу ТхъакIуцынэ Аслъан, нэмыкI цIыфхэу Иофышхо зышIагъэхэм УФ-м и Правительствэ ипашэ «тхъашъуе-гъэпсэу» къариIуагъ.

ИофшIэгъу зIуагъэу къыдыхэ-лытагъэу Владимир Путиныр Тхъа-кIуцынэ Аслъанрэ нэужым задэгущы-Iэгъу здыряIагъ. Регионым исоци-альнэ-экономикэ зытет ахэр тегущы-

Iагъэх. АР-м и Президент къызэрэхи-гъэщыгъэмкIэ, илъэси 2,5-м къыкIоцI республикэм ибюджет фэдитIум ехъу-кIэ нахьыбэ ашIын альэкIыгъ, сомэ миллиарди 5,1-рэ хъуштыгъэмэ, джы ар сомэ миллиард 12,5-м кIэхъагъ. Эконо-микэ къыныгъохэм ямылгытыгъэу, мэкъумэщ хъызмэтым, промышленно-стым альэныкъокIэ щыIэ къэгъэлъэ-гъонхэр къелыхыгъэхэп. ИофшIаплэ зи-мыIэу Адыгеим исым ипчъагъэ про-центи 2,2-рэ мэхъу.

Адыгеим социальнэ-экономикэ хэхъо-ныгъэхэр ышIынхэмкIэ АР-м и Прези-дентрэ ащ икомандэрэ Иоф зэрашIэрэм Владимир Путиным осэшхо къыфи-шыгъ.

Федеральнэ гупчэм ахьщэ тедзэ рес-публикэм къыфитIупщыным епхыгъэ Иофыгъохэми бгъуитIур атегущылагъ.

— Непэ тэр-тэрэу зэшIотхын тымы-лъэкIышт Иофыгъохэм, федеральнэ гуп-чэм иIэпыIэгъу зыщытищыкIэгъэ чIы-плэхэм Владимир Путиныр ащызгъэ-гъозагъ, — къыIуагъ ТхъакIуцынэ Ас-лъан зIуагъэу зэфэхьысыжъхэр къыфишIыхэзэ. — АщкIэ УФ-м и Пра-вительствэ ипашэ тыгурыIуагъ ыкIи предложениеу къэтхыгъэхэм джырэ-благъэ зэрэхэплъэштхэм сицыхъэ телъ.

Шъагъэ щыкIогъэ экономическэ фо-румym республикэм ипашэ зэфэхьы-сыжъхэр къыфишIыхэзэ, ащ Адыгеир чанэу зэрэхэлэжъагъэр къыIуагъ. Вла-димир Путиным АР-м изэкспозиции зызэрегъэлъэгъум, турист кластерым ылъэныкъокIэ къагъэхъазырыгъэ инве-стиционнэ проектхэм осэшхо къафи-шыгъ. Туризмэм имызакъоу, мэкъу-мэщым, псэолъэшIыным, промышлен-ностым хэхъоныгъэхэр ашIынхэмкIэ къагъэхъазырыгъэ проектхэу сомэ мил-лиард 14,6-рэ зытефэхэрэм япхыгъэ зэ-зэгъыныгъэхэм ТхъакIуцынэ Аслъан форумым ащыкIэтхагъ.

ТХЪАРКЪОХЪО Адам.

Сурэтхэр А.Гусевым тырихыгъэх.

Адыгэ Республикэм и Президент иунашъу

Рзэныгъэ тхылъ етыгъэным фэгъэхьыгъ

Адыгэ Республикэм ипро-
мышленность ихэъоныгъэ
ышъхьэкIэ илахышхо зэрэ-
хишъхьэрэм, ильэсыбэ хьу-
гъэу гуегыныгъэ фырилэу Иоф
зеришIэрэм апае ыкIи мзым
иофышIэхэм я Мафэ ехъу-
лIэу зэфэшIыгъэ акционер
обществэу «Картонтара» зы-
фиIорэм игъэцкIэкIо дирек-
торэу **Погодин Сергей
Петр ыкъом** рзэныгъэ
тхылъ етыгъэнэу.

**Адыгэ Республикэм и
Президентэу
ТХАКIУШЫНЭ Аслъан**
къ. Мыекъуапэ,
Юныгъом и 15, 2010-рз
ильэс
N 110

Тишъуаши тиорэди ашIогъэшIэгъон

*Тарихьым хэхъэгъэ зIуIкIэу тызыхэлэжъагъэм Урысыем
и Премьер-министрэу Владимир Путинэр кIэцакIо
фэхъугъ. Ленинград хэкум къыщаубли, «Шелковый путь
— серия Дакар» зыфиIорэ Дунэе марафоным хэлэжъэ-
хэрэр Адыгэ Республикэм къызынэсыхэм, бысымхэр да-
хэу, гым шIуIкIэ къынэжъынэу апэгъокIыгъэх.*

— Хьылъэзещэ ыкIи нэмыкI
автомобильхэу «Дэнэ гъогум»
рыкIуагъэхэм яводительхэм лIы-
гъэ шъыпкъэ зэрахъагъэу сэлъы-
тэ, — къытиIуагъ театризован-
нэ къэшIынхэм ярежиссерэу,
УФ-м культурэмкIэ изаслужен-
нэ ИофышIэу Къулэ Амэрбий.

Концертэр зауIлэм, Адыгэ
Республикэм и Президентэу
ТхьакIушынэ Аслъан пчэгум
къыхьы, зэхэхъэм хэлэжъэрэмэ
къафэгъушIуагъ. Мамырэу псэурэ
республикэм хьакIэхэр зериIла-
пIэхэр хигъэунэфыкIыгъ.

Урысыем спортымкIэ, туриз-
мэмкIэ ыкIи ныбжыкIэ поли-
тикэмкIэ иминистрэу Виталий
Мутко сценэм къытехъэзэ, ады-
гэ шъуашэхэр зепэжъужьхэу
зыщыгъ тиартистхэм нэшIуIкIэ

яплъыгъ. «ЗэфакIор», нэмыкI
адыгэ къашъохэр ащ дэгъоу
къышIынхэ зериIлэкIырэм тэ
дэгъоу тышъыгуаз. В. Мутко янэ
ильэсыбэр Мыекъуапэ щыпсэугъ.

Министрэр къызэгъушIэм,
лIэпкъ зэфэшъхьафхэр культу-
рэм зэрэзэфышIэрэр, Шъачэ
2014-рз ильэсым шыкIошт
Олимпиадэ джэгунхэм обще-
ственнэ ыкIи политикэ мэхъанэу
яIэр, Адыгеир а Иофыгъомэ ча-
нэу зэрэхэлэжъэрэр хигъэунэ-
фыкIыгъэх. Министрэм Москва
ымыгъэзэжъэз, тиспорт псэолъа-
кIэхэр зериIлэгъэгъуагъ.

«Дэнэ гъогум» хэлэжъэгъэ во-
дительхэр, зэхэщэн Иофыгъомэ
апылгыгъэхэр концертным еп-
лъыгъэх, адыгэ шъуашэхэр зы-
щыгъ тиартистхэм агоуцохэзэ,

Сурэтым итхэр: Кукэнэ Мурат, Зыхъэ Заурбий, Къулэ
Амэрбий, Зыхъэ Мэлайчэт, Андзэрэкъо Чеслав.

нэпэпIэ сурэтхэр атырахыгъэх.

Пчыхъэзэхэхэм зэIуащIэрэ
ансамблэхэу «Налмэсыр», «Ис-
лъамьер», ЛIэпкъ театрэр, ку-
пэу «Ошбугенэр», тикIэлэцIыкIу
къэшъокIо ансамблэхэр, орэды-
Иоху Андзэрэкъо Чеслав, Кушгъэ-
къо Симэ, нэмыкIэхэри хэлэжъа-
гъэх. Зыхъэ Заурбий, Кукэнэ
Мурат, Зыхъэ Мэлайчэт, ХьокIо
Сусаннэ, Къумыкъу Шамсудинэ,
фэшъхьаф артистхэм АР-м
икультурэ бай дэдэу зэрэщыгъыр
концертным къышагъэлыгъуагъ.
Олимпиадэм икультурнэ про-

граммэ аублагъэу зэхэщакIомэ
альбэгъэ, Адыгэ Республикэр
чанэу ащ зэрэхэлэжъэщыгъым ти-
цыхъэ тель. Кушгъэкъо Симэ
Олимпиадэм фэгъэхьыгъэ орэдэу
къыIуагъэм нэмыкIэхэри зэхэт-
хынхэу тэгугъэ.

«Дэнэ гъогур» апэу зызэхэ-
щэгъэм ыуж лIэшIэгъу пчыагъэ
тешIэжыгъ. А лъэхъэнэ чыжъэм
адыгэ чIыгум зэрэрыкIогъагъэ-
хэр непэ тыгу къэдгъэкIыжъызэ,
тильэпкъ, тиреспубликэ ящыгъу
Олимпиадэм шыгIэгъын.

ЕМТИЛЪ Нурбий.

В. Баркиным исурэтхэр Москва къыщагъэIагъох

Москва, Урысые Федераци-
ем и Къэралыгъо Думэ иунэ
Адыгэ Республикэм щыщ зэ-
лъашIэрэ сурэтышIэу, УФ-м
исурэтышIхэм я Союз хэтэу
Виталий Баркиным иофшIа-
гъэхэм якъэгъэIагъон къыщы-
зэIуахыгъ. Живописцэм иапэ-
рэ персональнэ экспозициеу
столицэм къыщагъэIагъорэр
сурэтышIыр творческэ ИофшIа-
ным зыпылтыр ильэс 40 зэрэхъ-
урэм фэгъэхьыгъ, блэкIыгъэм
еплъыкIэу фырилэр къызщиIгъэ-
лэгъогъэ сурэтыбэ ахэм ахэт.

КъэгъэIагъоныр къызэ-
Iуихыгъ Адыгэ Республикэм и
Полномочнэ лIыкIоу УФ-м и
Президент дэжъ щыIэ Хъупсэ-
рыкъо Мурат. «Мы къэгъэIагъ-
гоныр зэрэзэхэщэгъэм къеу-
шыхъаты Адыгэ Республикэм
искусствэм фэшъошэ уасэ зэ-
рыщыратырэр, ащ хэхъоныгъэ
зэрэщишIырэр, Виталий Барки-
ным итворчествэ ащ итель-
хьэлIэшIоу зэрэщытыр», —
къыкIыгъэтхыгъ Адыгеим
илыкIо.

М. Хъупсэрыкъор В. Барки-
ным фэгъушIуагъ исурэтхэм
якъэгъэIагъон гъэхъагъэ хэ-
лгъэу Москва зэрэщыкIуа-
гъэмкIэ, игупсэ Адыгеим шIу-
лэгъоу фырилэр итворчествэ
икъоу къызэрэщыгъэлыгъуа-
гъэм пае зэрэфэрээр рIуагъ.

УФ-м и Къэралыгъо Думэ
идеипутатэу Хьаджэбыекъо
Руслъани мы къэгъэIагъоныр
Урысые Федерацием и Феде-
ральнэ ЗэIуIкIэ зычIэт унэм шы-
зэхэщэгъэнымкIэ ишIуагъэ къы-
зэригъэкIуагъэм фэшI гушIыIэ
фабэхэр фалуагъэх, партиеу
«Единэ Россием» и Адыгэ ре-
гиональнэ отделение илэшъхьэ-
тетхэм мы Иофхьабзэм къы-
зэрэдырагъэштагъэмкIэ зэра-
фэрэзэхэри къыхагъэщыгъ.

Урысыем исурэтышIхэм я
Союз ыцIэкIэ вернисажым
къышыгушIуагъ Урысыем
икыблэ шъолтыр иреферентэу
Елена Некрасовар. Ащ ипсалтэ
къышыкIыгъэтхыгъ Къэра-
лыгъо Думэм мыщ фэдэ Иоф-
хьабзэхэм апае «ипчэхэр бэрэ
къызэIуимыхырэми», тыкыыз-
тегушIырэр къэгъэIагъоным
фэдэхэр щызэхэщэнкIэ чIыпIэ
дэгъу дэдэу зэрэщытыр.

Адыгэ Республикэм и Пред-
ставительствэ къыригъэблагъ-
эхэи, Адыгеим щыщ студен-
тхэу Москва иапшъэрэ еджа-
пIэхэм ачIэхэр В. Баркиным
итворчествэ фэгъэхьыгъэ къэ-
гъэIагъоным шылагъэх. УФ-м
изаслуженнэ артистэу, режис-
серэу, тильэпкъэгъоу Бэгъ Саид
гушIогъо зэхэхъэм игуапэу хэ-
лэжъагъ.

Виталий Баркиным, къэ-

гъэIагъоным къырихьылIа-
гъэхэр ежъ ышъхьэкIэ исурэт-
хэм арищалIэзэ, ахэм Иоф
зэрадишIагъэр, гухэлъ-гупшы-
сэу ахилъхъэ шIонгъуагъэр
гъэшIэгъонэу къафиIотагъ.
ШъыпкъэмкIэ, IэпIэсэныгъэ
зэрэхэлъыр цIыфхэм ашIошъ
хьугъэу пIон плъэкIышт, кар-
тинэхэм ащыщхэм мэхъыIэди-
сым (магнитым) фэдэу узыIэ-
пашэ, шъо зэфэшъхьафхэмкIэ
шIыгъэхэм нэфыпсыр атекла-
гъэу къыпщэхъу. АкварелькIэ
шIыгъэ пейзажхэми узыфашэ,
нэплъэгъур атенэ тикъэралы-
гъошхо ичIынэлтэ зэфэшъхьаф-
хэм — тигупсэ Темыр Кавка-
зым, Урал, Сыбыр, Байкал —
ятелътэ-шъуашэхэу сурэтышIым
къыхихыхи, тапашъхъэ къы-
ригъэууагъэхэм. ТичIыопс идэ-
хагъэ, ибайныгъэ джыри зэ зэ-
чый зыхэлъ сурэтышIым тыхи-
щэгъ, ащкIэ къэгъэIагъоным
еплъыгъэхэр В. Баркиным фэ-
разэх.

ЗэIуIкIэгъум икIэухым сурэ-
тышIым къыIуагъ непэ хьакIэу
къыфэкIогъэ псэуэми лъэшэу
зэрафэрээр, иофшIэгъэ хьалэ-
мэтхэм якаталог нэбгырэ
пэпчэ фытетхагъ.

**Адыгэ Республикэм и
Представительствэу УФ-м
и Президент дэжъ ренэу
щыIэм ипресс-къулыкъу**

КIэлэцIыкIу джэгупIэхэр ашIыщтых

*КIэлэцIыкIухэм языгъэпсэфыгъо уахътэ тэрэзэу зэхэ-
щэгъэныр, ахэм япсауныгъэ агъэнытэн амал яIэныр ыкIи
охътэ гъэнэфагъэм ИофшIэлэ чIыпIэхэр ягъэгъоты-
гъэнхэр Адыгэ Республикэм социальнэ-экономикэ хэхъо-
ныгъэхэр ышIынхэмкIэ и Стратегие къыдилъытэрэ
пшъэрэлы шъхьалэхэм ащыщ.*

КIэлэцIыкIу IыгъыпIэхэр зэ-
римыкъухэрэм дакIоу, непэ
цIыфхэр зыгъэгумэкIырэ Ио-
фыгъохэм зэу ащыщ бэу зэт-
тет унэхэм ясагъухэм КIэлэ-
цIыкIу джэгупIэхэр икъу фэ-
дизэу зэрадэмыгъхэр. Джырэ
лъэхъан мыщ фэдэ площад-
кэхэмкIэ республикэр зэрэзэ-
тегъэпсыхьагъэр процент 40-м
нэсы ныIэп.

Охъабэм тельытэгъэ целе-
вой программэхэу Адыгеим
шагъэнэфагъэхэм алъэны-
къокIэ унашъоу щыIэхэм
адиштэу, АР-м псэолъэшIы-
нымкIэ, транспортымкIэ, унэ-

коммунальнэ ыкIи гъогу
хьызмэтымкIэ и Министер-
ствэ КIэлэцIыкIу площадкэхэм
яшIын епхыгъэ Иофыгъохэр
зэшIуихыщтых. Зэрэрахъуа-
гъэмкIэ, программэр 2010 —
2011-рз ильэсхэм ателъытэ-
гъэшт. Сомэ миллион 15,8-у
ащ пэлухъащтыр бюджет зэ-
фэшъхьафхэм къахахышт.
Республикэ бюджетым —
сомэ миллион 6,4-рз, чIыпIэ
бюджетхэм сомэ миллион
6,4-рз къатIупшыщт, бюдже-
тым емыпхыгъэу сомэ мил-
лион 3,7-рз агъэфедэшт.

ТХЪАРКЪОХЪО Адам.

ГъогурыкIоным шагъэгъуазэх

*Гъогу-патруль къулыкъум игъэIорышIанIэу Адыгеим
щыIэр КIэцакIо зыфэхъугъэ Иофхьабзэу «Анэрэ клас-
сым ис еджакIохэр гъогурыкIоным ишапхъэхэм ащыгъэ-
гъоззэгъэнхэр» зыфиIорэр Юныгъом и 17-м станицэу Хан-
скэм дэт гурым еджанIэу N 23-м шыкIуагъ.*

АР-м и ГИБДД инспекторэу Юлия Манжуровам къы-
зериIуагъэмкIэ, апэрэ классым кIогъэ еджакIохэм джэгукIэ
шъуашэм ильэу гъогурыкIоным ишапхъэхэр арагъэшIэныр пшъэ-
рылъ шъхьалэу яI. ЕджакIохэм дисциплинэ ахэлъэу урамым
рыкIонхэм, гъогухэм къащыхъурэ хьугъэ-шIэгъэ тхьамыкла-
гъохэм сабийхэр ащыухъумэгъэнхэм пае, мыщ фэдэ Иофхьа-
бзэхэр республикэм щызэхэщэх.

ЕджапIэу N 23-м иапэрэ класс кIогъэ еджакIохэм гъогу-
рыкIоным ишапхъэхэм яхьылIэгъэ упчIэхэр аратыгъэх. Тамыгъэ
цIыкIухэр агъэфедэхэзэ, джэгукIэ зэфэшъхьафхэм ахэлэжъагъэх,
хырыхыхъэр къащIагъэх.

ДАУТЭ Анжел.

Суртым итхэр: зэхэхъэм хэлэжъагъэхэр.

Адыгэ Республикэм и Къэралыгъо Совет — Хасэр Мар-
ченко Александр Василий ыкъом — Адыгэ Республикэм и
Къэралыгъо Совет — Хасэм идеипутат янэ зэрэщымыIэжъым
фэшI гухэкIышхо щыхъоу фэтхъаусыхэ.

Тэхутэмыкьео районыр 1924-рэ илээс Юныгъом и 2-м зэхашагьэ. Илээс зэкълэыкълэхэм районми ащ игуичу Тэхутэмыкьуаий ацлэхэр бэрэ зэблахьугьэх. Кьуаджэми районми Октябрьсккклэ яджэхуэ, Хьа-хьурэтэ Шыхьанчэрые ыцлэ ыхьуэ кьыхэкълэ. Джащ фэдэу Тэхутэмыкьео ыкълэ Теуцожь районхэр зы ашлэжьхь, Теуцожь районкклэ еджэщтыгьэх.

Районым кьоджэ ыкълэ поселкэ псэуплэбл хьэхэ: Афын-сынэ, Бжыхьэкоежэ, Тэхутэмыкьео, Козэт, Шын-джые кьоджэ псэуплэхэр, Яблоновскэ ыкълэ Инэм поселкэ псэуплэхэр. Зэрэпсауи пштэмэ, районым псэуплэ 28-рэ ит. Цыф пчъагьэу исымкклэ Мыекьуапэрэ Мыекьонэ районыр ауж Тэхутэмыкьео районым яцэнэрэ чыплэр Адыгейм щегьыты.

Юф зэфэшхьафхэм кьапкьырыкълэхи, мы илээс районым и Мафэ нахэ пасуэ хагьэунэфыкълэ ыкълэ мэфэкълэ зэрифэшгьуашуэ реклоклэ.

Мэфэкълэ хьэр, цыфхэм агу кьелэты

Тэхутэмыкьео районым илэжыакохэм Юфшлэныр шлу альэгьу, хьалэлэу мэлэжэх, гьэхэгьэшлэхэр ашлэх. Джащ фэдэу мэфэкълэ мафэхэми дэгьоу зафагьэхьазыры, зэрифэшгьуашуэ хагьэунэфыкълэ. Мэфэкълэмы фьеггьэпсыхьагьэу район гупчэр пэгьокълэ. Урамыбгьухэм алу унэхэм, пкьэухэм Урысыемрэ Адыгеймрэ ябыракьхэр ащэбы-батэх, урам бгьуйтлэр зэрипхь-хуэ транспарантхэр, лозунгхэр апыллагьэх. Ахэм атетхагьэх: «Тирайон илээс 86-рэ ыныбжэ», «Орэпсау тигупсэ Тэхутэмыкьео районыр!», «Шьукьеблагь тикьуаджэ хьэкклэ льяплэхэр», «Бэгьашлэ охьу, тирайон клас!»

Мэфэкълэ мэфэ гушлуагьом дь-ригьаштэрэм фэдэу, бжыхьэ пчэ-дыжым дахуэ зыкьызеуихьыгь, рэхьатэу жьы шьабэр кьепчэ, тьгьэнэбзыйхэм унэхэр, чьыг бырабэхэр кьызылэбгьэшлэтых. Зигушлогьошхохэр клэлэцълэ-кълэхэр ары: пчэгум, «кьоджэ цыкълэ» адагьэуцогьэ джэгуплэхэр ялэрылхьэх, гьэпсэф ямылэу мэджэгух, ячэф-щы макьэхэр чьыжэу мэлэх. Щакло-хэм ячыллэхэр нахэ пасуэ афа-гьэнэфагьэхэш, мэфэкълэмы кьеклолагьэхэр зэрагьэрэзэцт-хэм пылтых. Клэлэцълэ джэ-гуальэхэр хьоеу ахэм ащэх.

Культурэм и Унэ джэ сценэу кьышцагьэуцугьэм цыфхэр кьы-щызэрэуьох. Авиамоделист-хэм ялэшагьэхэр кьызышцагьэ-лэгьошт чыллэри агьэнэфагь. Авиамодель цыкълэ — верто-летым гьэстынлхьэр рагьахьуи, клалэм ытлупщыгь. Ар ошгьогум дэбыбгьагьэу, пулытклэ ыгьэлэ-рышлэзэ кьебылхьэх, льягэу зелэты, зызыпегьазэ, ямышы-кълэу зешы. Шьэежыыхэм ар ашлогьэшлэгьон, вертолетыр зыгьэбыбэрэ клалэр кьауцу-хьагьэу улчлэбэ раты. Сэри а клалэр нэлуасэ сшлыгьэ. Ар Краснодар щыщ, ыцлэр Бакушин Геннадий. Иавиамодель ыцлэр «Тайвань», а хэгьэгум вертолет цыкълэу кьышцашы, тыхэгьэгу щаугьоижы. Калэр авиамоделистхэм якомандэу Тэхумэ-мыкьуае щызэхэшагьэм хэт, Урысыем и ДОСААФ и Тэху-тэмыкьео чыллэ кьутамэ зы-щегьасэ, гьэхэгьэшлэхэри кьегьэлэбгьох.

Клэлэцълэу спортивнэ-техни-ческэ кружокэу «Форсаж» зыфилорэм игьэхьагьэхэр мы чыллэм кьышцагьэлэбгьуагьэх.

Кружокым тренерэу ил Жэнэл Байзэт. Тэхутэмыкьео район ДОСААФ-м итхьаматэу Аклэху Аслэан кьызэрэтилуагьэмкклэ, Байзэт зипэцэ кружокым гьэхэгьэшлэхэр ешлэх. Круж-окым хэтхэм чыллэбэмэ апэрэ е хагьэунэфыкълэ чыллэхэр кьа-щыдахьгьэх. Ахэм ашыщых Аклэху Муратэ, Мызгьэ Рэши-дэ, Жэнэл Алий, Едыдж Аскэр, Еутых Тимур. Мыхэр клэлэ-егьаджэм ыкълэ физкультури-хэм ямафэхэм ыкълэ кьалэу Крас-нодар и Мафэ япхьыгьэ Юфгьо-хэм ахэлэжыагьэх, щытхуэ тхылхэр, дипломхэр кьафагьэ-шгьошагьэх.

«Картигьклэ» заджэхэрэ спорт лэпкьыр бэшлагьэп спорт зэ-нэкьокьухэм захагьэхьагьэр, ау ар цыфхэм агу рихьынэу игьо-ифагьэх. Щэрэхэ цыкълэу зычлэ-т мотоциклэу псынклэу зечьэрэр гьэлэрышлэгьошлэ дэдэу щытгь. Мы мафэм клалэхэм псынклэу площадым картодром кьышызэ-луахьыгь, зэнэкьокьуштхэм чыл-лэр афагьэхьазырыгь. Картигь-хэр зэрычьэштхэ гьогухэр Юнтлэ-шантлэхуэ, кьэгьэзэплэ клэлэхэр ялэу гьэпсыгьэх. Агьэ-нэфэгьэ гьогум узьдэчьэкклэ, очкэ пчъагьэу кьэпкьышттым кьышцагьэкклэ алэклэщт.

Зэнэкьокьум нэгьырэ 11 хэлэжыагь. Эклэми апэрэ чыллэр кьахьы ашлогьуагь ыкълэ ащ фэбэнэным фэхьазырыгьэх. Хэти лэплэсэныгьэу хэлхьы кьыгьэ-лэбгьуагь. Зэфэхьысыжьхэр зашлэхэм, апэрэ чыллэр зэнэ-кьокьугьэхэм пшгьэшгьэжые закьоу ахэтыгьэм ыубытыгьэу кьычлэклэ. Ятлонэрэ чыллэр кьыдихьыгь Тэкьэхьэ Аскэр, яцэнэрэ хьугьэ Шылэплэ Аскэр. Апэрэ чыллэр зыубытыгьэ Ма-рина Симкина Тэхутэмыкьео гурыт еджаплэу N 1-м ияпллэнэрэ класс шеджэ, илээсищ хьугьэ мы спорт лэпкьым зыпылтыр.

ДОСААФ-м и Тэхутэмыкьео район кьутамэ итхьаматэу Аклэху Аслэан зэнэкьокьум хэлэжыгьэ спортсменхэм кьафэ-гушлуагь, ахьыцэ шлухьафтын-хэмрэ дипломхэмрэ кьаритыгьэх. Джащ фэдэу тренерэу Жэнэл

Байзэт спортсмен ныбжыкълэхэм кьафэгушлуагь. Спортсменхэр зышцагьэсэхэр клубыр кьызызэ-луахьыгьэр илээсищ хьугьэ. Ащ емьлытыгьэу, охьтэ клэклэмы спортсмен ныбжыкълэхэм гьэхэгьэшлэхэр кьагьэлэбгьох, Урысыем ыкълэ Европэм кар-тингымкклэ ащыклорэ зэнэкьо-кьухэм ахэлэжэх.

Щэджагьом

Уахьтэр щэджагьом нэсы, мафэми нахэ зыкьызеуехь, рай-он гупчэм цыфхэр нахьыбэу кьышызэрэуьох. Агу зэфы-хьыгьэу зэлэклэх, шлуфэс фабэ зэрахь, гьусэ зэфэхьухэш, зап-лыхьэзэ кьакълэхь. Зыдэбгьэ-зэщтыр, узэплэщтыр кьахэ-хьыгьуаеу, мэфэкълэ гьэшлэгьо-нэу район гупчэм щэкло. Мы чыллэм чэфыгьэ зыхэлэ клэ-лэцълэу зэнэкьокьу зэфэш-хьафхэр шыкълуагьэх, клэлэцълэу художественнэ самодеятельнос-тым концерт кьыштитыгь. Хьашгьо лужьум хэшлыкълэу унэхуэ кьагьэуцугьэхэм абгьухэм псэ-ушхьэ зэфэшхьафхэм ясурэт-хэр аклэрытых. Псэ зыпытым фэ-дэу ахэр кьыпщэхьух. Эклэмэ анахь иньыр культурым и Унэ кьы-гот хьашгьо дворецышхор ары. Ар ины, льягэ, пчъагьэу зэхэт. Ащ ыкълэ клэлэцълэу хэр изэ-

рэтэкуагьэхуэ, столхэм алуых, диван-плэклорхэм атесых, тхьэжьхуэ мэджэгух. Культурэм и Унэ мультипликационнэ филь-мэхэр кьышцагьэлэбгьох. Пчэгум ит сценэм зэнэкьокьухэр щэклох, мыщ хьырыхьыгь сэмэркьэухэр кьышлэх: «Волгэ ыгузэгу сыда-итыр?», «Кьешхы кьумэ, тхьа-кълумкълэхэр сыд куанда зыхэ-сыр?», «Сыд фэдэ местоимения анахь кьабзэр?», нэмыкл упчлэ-хэри ащ щызэхэхых. Пстэури альэгьу, пстэури ахэлэжьэхэ ашлогьу шьхьаеу, зыдагьэзэ-щтыр ашлэрэп, клэлэцълэу хэм уахьтэр афькьурэп...

Хьакълэхэр

Районым имэфэкълэ хэлэжьэн-хуэ хьэклэбэ кьэклогьагь. Ахэр Мыекьуапэ, Краснодар, Абхьа-зым, нэмыкл чыллэхэм кьары-кълэбгьагьэх. Мэфэкълэ зэлэклэу сыхьатыр 18-м кьызылуахьыгь. Адыгэ Республикэм изаслуженнэ артисткэу Кушгьэко Симэ мэкьэ жьынчклэ Адыгейм ехьыллэгьэ орэдьыр кьелэ, мэфэкълэмы кье-кълэлагьэхэм кьафэгушлэ. Хьэклэ льяплэхэр сценэм рагьэблэгьа-гьэх. Урысыемрэ Адыгэ Респуб-ликэмрэ ягимнхэр кьырагьалох, эклэри кьэтэджы. Гушылэр ра-тыгь Тэхутэмыкьео район адми-нистрацием ипашэу Пшыдатэко Ризо.

— Непэ тимэфэкълэшху, — ело ащ, мэфэкълэмы кьеклолэгьэ пстэ-уми закьыфигьазэзэ, — тирай-он зызэхашагьэр илээс 86-рэ хьугьэ. Районым гьогушхо кьыкълэ, ыцлэ бэрэ зэблахьугь, ау сыдэу зэхьуи апэдэдэ кьуа-джэми районми цлэу ялагьэр кьагьэнэжыгь. Тирайон зыкь-итыныгьэ шылакклэ ил, зыми те-мылэлоу зытэлыгьыжы. Ары паклош, лэпылэгьу зышцагьэх-хэм талэлэ, тишлуагьэ ятэгьэклэ. Бэмышлэу поселкэу Яблонов-скэм сымэджэщ зэтэгьэпсы-хьагьэ кьышызэлэутхьыгь, бэ те-мышлэу медицинэ колледжи а поселкэм кьышызэлэутхьыгь. Джащ тетэу ыпэклэ тьлэгьэлуатэ. Тимэфэкълэ сышгьуфэгьушлэ, шлоу шылэр кьыжьудэхьунэу шыуфэсэлэ.

— Мэфэкълэмырэ быслэтымэн мафэу Бирамырэ зэтэфагьэх, мэфэкълэ хьаритлу тил, — ело Ады-гэ Республикэм илэыкълэу Крас-нодар краим шылэ Мамыекьо Кимэ. — Шьуирайон дахэ, зэ-тегьэпсыхьагь, шьуищытхуэ чы-жэу лугьэ. Непэрэ мэфэкълэ гу-шлуагьом пае сышгьуфэгьушлэ, шьутхьэжьэу шыушылэнуу сы-шыуфэлэло.

Джащ фэдэу мэфэкълэмы бэ кьышгьушлуагьэр. Ахэм ашы-щых Абхьазым кьыкълэу хьа-клэмэ ялэыкълэ, Адыгейм и Пре-зидентрэ министрэхэм я Ка-бинетрэ я Администрацие ипашэу Владислав Федоровыр, муниципальнэ образованиеу «Кьалэу Краснодар» илофхэр зезыгьа-кълэхэрэ, Адыгькьалэ ипашэу Хьатэгьу Налбый, нэмыклэхэри.

Нэужым Юфшлэным щыпэ-рытхэм афэгьушлуагьэх, шлу-хьафтынхэр аратыгьэх. Ахэм ашыщых Гьужьыекьо Сарэ, Шьыужьу Асе, Гьыш Хьаныет, Талэко Аскэр, Мэзыужьэко Ларисэ, Кушгьэко Нэфсэт, Люд-мила Шумнаяр, Елена Высоцка-яр, нэмыклэхэри. Ащ кьыкълэы-кълуагьэх концерт игьэклэтыгьэр, фейерверкыр ыкълэ адыгэ джэгур.

Мэфэкълэмы игьэклэтыгьэу, цыфхэр ыгьэразэхуэ зэхашэ-гьагь.

ХьУШТ Щэбан.

Адыгэ къэралыгъо университетыр илъэс 70-рэ зэрэхъурэм ипэгъокI

Педагогическэ факультетэу
1979 — 1980-рэ ильэс еджэ-
гум зэхэшагэ хуугтэр ахэм
зыкIэ ащыц. Ащ икьежапIэ
ыкIи гыогу кыкIугтэр синэ-
рыльэгтуг, ащ изэхэшакохэм
яапэрэ сатырхэм сахэтыг.

Университетым Иоф шызы-
шлэрэмэ дэгъоу ашлэ: факуль-
тетым игугъу шлу нэмыкыкэлэ
ашыштыгъэп, шеджэрэ студент-
хэм Издэб дахэу ахэлъыр агъэ-
шлагъоу, яшлэныгъэхэмкэлэ аплэрэ
сатырхэм ренэу ахутыгъэх.

Ащ фэдэ гъэхьагъэхэр факультетым зыкIишIыгъэхэр кIэлэегъаджи, студенти, ахэм янэ-ятэхэри зделэжьыхьхэзэ пIуныгъэ-гъэсэныгъэм зэрэдэ-лажьэщтыгъэхэр, кIэлэегъаджэхэр змыблэжьхуу ныбжьыкIэу рагъаджэхэрэм Iофшыхо зрадашIэщтыгъэр ары. Илъэс еджэгъум ыпэкIэ гъэхьагъэу ыкIи шыкIагъэу тIлэхэм зэф-хьысыжэ-зэггэпшэн афэтшIы-щтыгъ, шыкIагъэу кыхьэдгъэ-щыгъэхэр илъэс еджэгъоу ты-зэгъэхэрэм зэрэдэгъэзыжьыщт шIыкIэхэр гъээнфэгъэхэу тIлIошIэн едгъажьэщтыгъ.

1980-рэ ильэсым, чэпыюгү маэм ыкIэм, докторскэ диссертациер Киев кызышчысэггэ-шыпкэжым, зэкIэ сшIэн фаер сыухыггэу, джы тIэкIу зызггэпсэфыныш, сиоф ыуж сыхыажыныр симурадзу кьзз-ггэжыкыггаг. А уахтэм диссертацием илээс 16-м еху тезгэкIодаггэу шытыггэти, зызггэпсэфын сыхысапыг. Ау кыыздэхуыггэп: институтым иректорэу, профессорэу ЯкIэкIо Александр кыысаджи ишыпкыгэу кысылуаг: «Убл-лпI классехм ащезыггэдэричт клэпэггаджэхэр дгэхыажырын-хэу факультетыкIэ кыызIутэ-хыш, ар о зэхэпшэнэу тыпцэ-гуггы. ЕджапIэмэ ильэси-пшым ехурэ Iоф ащыпшлаг, гээсэныггэ-пIуныггэм ишэф-хэр ошIэх, кадрэу Iоф зыдэп-шIэчтхэри кэгэотых, зред-жIэчт планхэр зэхэгзуоох. Тэ зэрэпфэлэкIэу тыкыбдIеэшт».

Бэрэ гушылэным зырымыгээр
укыхызу, «пшээрылзу о кып-
фашырэр зэрэбгээцкэлэштм
сэ зыкн сехыэрхышэрэп», —
ылуи сыккычигээкыжыгы. Ау
аш фэдэ юфышхо пшээ кы-
ралххаагээ умыгумэкын
плээкына?! Анахээ сызгээгу-
мэкыштыгыэр тызыщеджэн
аудитории зэрэтимээр арыгы.
Яшэнэрэ этажым тетээ зэк
кэлээгэаджэхэр тисынэу, рас-
писаниехэр шызэхэдгээуонэу
зы унэ цыкыу закыо кыгтатыгы.
Адрэ зыщедгээджэштхэ унэ зы-
рызхэр нэмык факультетхэм
кыалытхызэ е тистудентхэр
нэмык факультетхэм ахэдгээ-
тысхэхээзэ, чыплээ зэжыумэ
бэрэ тарыкыгы.

Тгкгу-тгкгуз кэлэггя-
джэу езыггэджэштхэр кэд-
гьотышгыгэх. Ашкэл нахыбзу
члшл кьинмэ тарызышгыгэхэр
тиинститут кэзыуыхгэхэр
арыгэ. Филологиемклэ, физик-
э-математическэ, биологие фа-

культетхэри кIэлэегъаджэхэмкIэ кыддIэIпыIэщтыгъэх, унэу зыщедгъэджэштхэри кытфыхагъэкIыщтыгъэх. Тафэраз а факультетэу кыддIэIпыIагъэхэм, «Тхыашъуегъэпсэу» ятIо.

Апэрэ ильэсхэу тифакультет кызызылүахым клэлэгээджи 9 нылэп лүтыггэр. Факультетым изэхэшэнклэ юфышхо зышлэ гээмэ ашышых профессорэ Тамбыр Джантыгэ, ублэнлэ клэсхэм урысыбзмэрэ адыга-бзмэрклэ зэрашебгээджэштхэм научнэ льяпсэ фэзышыгыгэу, клэлэгээджэ шыхалэхэу Гойденкэ Тamarэ Ануфрие ыпхээр, Щербашина Лилия Даниил ыпхээр, Миськова Ася Александр ыпхээр, Гожая Лидия Терентий ыпхээр, Абрэдж Ачэрдан, факультетым исекретарэу Кобл Тamarэ, кьэбзныггээм ыналэ тыриггээу, бзыльфыггэ гуклэ-ггышлэу Абрэдж Кате, студентхэр «нан» алоз эш аджээцтыггэх, ахэм анэмыхлэри а уахтэм зэмыблэжьхэу лэжыаггэх.

[illegible]

А чыпIэ кыным тикIы-
нымкIэ Адыгэ хэку ОНО-м ипэ-
щагъэу ЦуукI Налбий, хэку
«СНАБСБЫТ»-ым идиректо-
рыгъэу ЛэупэкIэ Аслъан, хэку-
потребсоюзым икондитерскэ
фабрикэ игенеральнэ директор-
щыгъэу Бжэмышху Борис, хэ-
лыгъугъэжъэ заводым итхьамэ-
тагъэу ЕхуулI Байзэт, Адыгэ
«Сельхозтехникэм» ипэщагъэу
Хъунэгэ Чатибэ ыпкIэ хэмьылъу
кызырэдделагъэхэр тщыгушъ-
рэп, тафэрэз. Ары «шIу шIи,
псым хадз» зыкIаIорэр. Ащ фэ-
дзу Iэпылэгъу кызытфэхьугъэ-
хэр илэс шэкI фэдиз хъугъэми,
джыри непэ фэдзу тапашхъэ
кыеуоджы. Тифакультет кызы-
ухыгъэу тиреспубликэ Iоф
чызышIэхэрэри ахэм афэразэх.
Едгъэджэгъэ кIэлэегъэджабэмэ
ящытху арагъалоу тиреспубликэ,
Краснодар краим Iоф
ащашIэ. Ахэм ащыщых Ирина
Жаворонковар, (станицэу Хан-
скэм бэрэ кIэлэегъаджэу Iоф
щишлагъ, джы кызралыгъо Со-
ветым — Хасэм идепутат), Ирина
Сазоновар (Мыекьопэ кызлэ со-
ветым иIофышIэмэ ащышI), Ири-
на Андреевар (гурыт еджапIэу
N 22-м щэлажъэ), ПчэнэжIэ На-
деждэ (педагогикэ наукэхэмкIэ
кандидат хъугъэу Мыекьопэ рай-
оным щэлажъэ), Татьяна Марто-
вецкаяр (Мыекьопэ районым Iоф
щешIэ), сабийми, янэ-ятэхэми
лъэшэу шIу зэралэгъурэр, зэр-
эфэрэразэхэр гъызетхэм кыатгы.
Ащ фэдзу охътэ кыинхэм кыбд-

Адыгэ кӕралыгъо
университетыр апэ
илъэситӀу
кӀэлзегъэдджэ инсти-
тутӕу кӕежъыгъагъ,
етӀанэ педагогическӕ
институт
аиӀыжъыгъ.
КъыкӀӕлӕыкӀорӕ
илъӕсхӕм университет
хъугъӕ. Анишӕрӕ
еджаӀӕм
зӕхъокӀыныгъабӕ
фӕхъугъ:
факультетыкӀхӕр
ицӕзӕхацӕгъӕх, иӕхъа-
фӕу, ежъ-ежъырӕу псӕ-
ухӕу институтхӕри
къыицӕзӕӀуахыгъӕх.

ФАКУЛЬТЕТЫМ
ИКЪЭХЪУКІ

делэгэхэм едгэджагхэу афэра-
зэу узылуклэштыр маклэп.
Арыш, кыддэлэпыагэхэм
дахжлэ ягугу кэтшы зыхуклэ,
едгэджагхэхэри зэрэткигбухэр,
факультетыр дгьэпсынымклэ
тилэпылэгугьэхэм анэдгэсы
тшлонгу.

Ёпылгёу кытатыгэмклэ
 аудиториехэр зетедгэепсыха-
 гээ, студентхэм ящыклэгэ му-
 зыкальнэ Ёмэ-псымэхэр: пиани-
 ни, пщынэ зэфэшхыафхэри,
 шыклэпщынэхэри тцэфыгээх.
 Гухэкл нахь мышлэми, ахэм
 ащыц джы факультетым зи
 илжып: альпыллээн икёу зэ-
 рэщымылэм кыхэхклэу зэрэп-
 хожыыгээх.

Ащ фэдэ мыхуным пае студентхэр ильэс еджэгум иегэжбэгум тэ тыугоихэти афэдгьонгытэщтыггэ, тьялэуштыггэ. КІлээеджакІохэри кураторхэри зэлукІэм хэсхэу ятІоштыггэ кьбээнгымэм лыплъэнхэу, столэу зыкІэрысхэр кьабзэу алыгынхэу, музыкальнэ Іэмэ-псымэхэр кьагэггунэнхэу. А пшэрыльэу афэтшлыггэр зэрагэцакІэрэм лыплъэнхэу старостэхэм афэдгьэпытэщтыггэ. Сигуапэу кьыхэзггээщын: ильэсипшышым ехуэрэ а унэм — «флигелым» — тисыггэш, тыщеджагэш, столэу ыкІи пхьэнтІэкІоу идггэуцаггэмэ зыгори атетхаггэп, ушІоиггэ, кьутаггэ ямыІу аггэфедаггэхуу кьычІэ-кІыггэх. ЗэкІэ ар зыльэггухэрэм аггэшІаггэштыггэ ащ фэдэ ІэдбныггэхІо тистудентхэм зэрахэллыр.

Джац фэдэу үблэлтэ клас-
схэм ащезыгэджэнхэу дгъз-
хызырштыгъэхэр еджэнымкн,
общественнэ тофшлэнымкн,
еж-ежырэу занятиехэм зафа-
гъхызырынымкн уагъэгүшлө
шытыгъэх.

Я 80 — 90-рэ ильэхсэу факультетыр кызызэИутхыгээр ильэсипшI зыщыхурэ юбилей ильэсым зэфэхысыжьэу тшIыгэмэ кызызрагьэлэьгуа-

гѣмклѣ, стационарым шѣджѣштгѣэхэм азыныкѣо фѣдизым дѣгѣу дѣдѣклѣ (диплом плѣыжѣклѣ) институтыр кѣаухыштгѣгѣ. Ащ фѣдѣ гѣэхѣагѣэхэр ахэм зыклѣашѣштгѣгѣэхэр еджѣным дѣмышѣхѣаххѣу плѣыгѣгѣэхѣшѣр. Агѣу дѣдѣу еджѣрѣ студѣнтхэм ащѣщѣу Владимир Алтѣуным ыпкѣ кѣыкѣыклѣ общежитѣеу ахэр зѣрысхэм методѣческѣ кабинет кѣышѣзѣуахыгѣгѣу ылѣс пѣѣагѣэрѣ 10ф ышлѣагѣ. Ащ узѣфѣе литературѣр ѣыбѣгѣотѣштгѣгѣ, пѣрат педагогѣческѣ 10фшлѣаклѣм ехыылѣгѣу тхыльхэр ащ чѣлѣыгѣгѣх, ищыклѣагѣ хѣумѣ узѣупчѣыжѣын плѣѣкѣыштхѣри, студѣнтхэр кѣѣклѣшт занѣятѣехэм ягѣхѣазырын зѣрѣпѣлѣхэм лѣыплѣѣштгѣгѣх. Ащ фѣдѣ уплѣзклѣумым шлѣагѣѣ кѣытыштгѣ студѣнтхэм кѣѣклѣр семинархэм нахѣышлѣоу зѣфагѣгѣхѣазырынѣмклѣ. А методѣческѣ кабинетр дѣжѣ кѣызнѣсыгѣэм тѣфакѣультѣт кѣзѣыухыгѣгѣэмѣ ащѣгѣупшѣрѣп. Ащ машинкѣу текѣстхэр зѣрѣаухѣтѣрѣри чѣлѣыгѣ. Бѣмѣ ащ 10ф рашлѣнѣу зѣрагѣѣсѣагѣ.

Методическэ кабинетэу ежэ студентхэм кызылзуахыгъагъэм ишлогъэшхо къаклоштыгъ клэлэгъэджэ-шлэныгъэлэжъхэу къэралыгъом шызылэащлэхэрэ Ш.А. Амонашвили, В.Ф. Шаталовым юрыгъэ зрагъэшлэнымклэ. Тистудентхэр ахэм ялофшлагъэхэм яджэ къодыехэу шымытэу, клэлэгъэджэ пэрытхэм афатхэ-штыгъэх, залуагъаклэштыгъэ. Гушылэм пае, Владимир Алтун-ныр ягъусэу Тбилиси, Донецк, клогабгъэх шлэныгъэлэжъхэм залуагъэклэнэу ялофшлаклэхэр къарагъэлотэнхэу. Кызыклож-хэм, къальэгъугъэхэр, шлэны-гъэлэжэ пэрытхэм ялофшаклэу зызыщагъэгъозагъэхэр къафал-тэжыгъэх. Ахэм ац фэдэу зя-гъэушыомбгъугъэу такъызкы-тегушылэрэр шлэныгъэ кызы-клэзгыгъахъэ зышлоигъом шы-клэ кызызригъотырэр ары,

шлэныгэм нахь куоу ухахь кьэс
бгъэшлэгъоштыр нахьыбэ зэрэ-
хьурэр, зы шлэныгъэ кьуапэу
кьэбгъотыгэм адрэ гьунэм узэ-
рэлышхэрэр нахь пэблагъэ
узэришхэрэр нафэ кьызэрэфхь-
хьурэр ары.

Джаж фэдэу общественнэ
Юфшлэнхэри шу альэгьухэу
тистудентхэм а ильсэхэм загъа-
сэштыгъэ. Клэлэцпыкly Игы-
пlэхэм, ибэхэр зышаыгъырэ
унэхэм концертхэр къашаты-
штыгъэх, клэлэджакloхэм янэ-
ятэхэм алукшэптыгъэх, лекцихэр
къафашыштыгъэх.

Арьш, үблэлпэ факультетыр (джы педагогическклэ еджэ) кызыухыхэрэм джы кызынэ-сыггэм клэлэегэджэ дэгьухэри, обществннэ Иофшлэн чанхэри кьахэкых. Ау ащи изактоп, ахэм шлэныгэлэжьхэу, еджелпэ зэфэшкьафхэри зэрэшхэу, факультетхэм япашчхэу е деканхэм ягуадзхэу, обществннэ органи-зацияхэм яклэшаклохэу кьахэ-кыгьтэр маклэп. Ахэм ашыщых Владимир Алтуниыр. Ащ ильэс пчъагъэ хьуггэу Урысыем и Кыблэ Федеральнэ округ Ады-геимклэ инсепкторэу Иоф ешлэ, Жыажьы Дариет, Хьапэклэ Сарэ, Уракь Фатимэ педагогическэ лэпэлэсныггэшхо ахэлэ, доцен-тых, деканхэм ягуадзх, факуль-тетэу е нэмыкл Иофшлангэу зылултхэм шытхэу хэлэу Иоф ашашлэ. Ащ кыгьлэягьгорэяр факультетклэхэу аужырэ ильэс 20 — 30-м университетым кы-щызэлуахыггэмэ Адыгэ Респу-бликэм гъээсныггэмрэ шлэ-ныггэмрэ ыпэ щылыггэклотэ-ггэнымклэ яшлогогэшхо кы-зэрэклугьэр ары.

Егэздэжэным яшгыпкэу зэр-
пылхэм даклоу факультетым
иклэлэгэдажэхэм наукэми юф
дашлэцгыгээ, диссертациер ат-
хыным пылгыгэхэри ахэтыгээ,
научнэ конференцихэм ахэлэ-
шэцгыгээ, докладхэр кьаца-
шыцгыгээ. Гэхэбгээ дэгбу-
хэр зышыгэхэри кьахэдыгээ.

Уапэ егъэхъу, ублэллэ еджаплэр!

Ублэллэ еджаплэ. Мы гуцылмлым мэхэнэ куу ял. Ублэллэ еджаплэр ары цыфым ишлэныгъэ лъапсэу фэхъуцтыр кызыщезжэрэр. Ублэллэ еджаплэр ары тхакл, еджакл, лытакл анэу сабым кызыщылэкхыэрэр. Сабыгъо лъэхъанэу а уахътэм клэлэцлыклым илэр нахь клэраклэу, хьалэмэтэу, кункл илэу зыщыреклоклырэр ублэллэ еджаплэр ары.

Адыгэкъалэ иублэллэ еджаплэу N 6-р кызызэуахыгъэр 1992-рэ илээсыр ары. Илээс 18-м кыклоцл еджаплэм нэбгырэ 2050-рэ кычылтлупшыгъ. Клэлэгъэджэ 30-мэ Иоф шашлэ. Джырэ тилгъэхъан еджаплэм нэбгырэ 250-рэ члэс.

Зисэнэхъат фэхъуцтырэхъу, агуи апси ахъзылхъэхъу, клэлэгъэджэ ныбжьыклэхэм ящысэтэхыплэхъу шыт тинахыжъхэм ацлэ къесломэ сшлоигъу. Ахэр еджаплэм ипашэ игуадзэу Къэбэнэ Джэнэтхъан, клэлэгъэджэхъу Ерэджьыбэкъо Марыет, Лыхъэсэ Джантыгъ, Джэндэрэ Свет, Лыхъэсэ Къадырхъан, Жэнэ Роз, Мэщлэкъо Вибрэт, Къэбэртгэе Мусльимэт.

Илээсипшлым ехъугъэу Иоф зышлэрэ клэлэгъэджэу еджаплэм члэтыр маклэп. Ахэм шлэныгъэ куухэр алэклэхъу, гъэхъэгъэ гъэнэфагъэхэр ялэхъу, шлу дэдэ алъэгъурэ клэлэцлыклым яегъэджен-плуныгъэ нахь зэрагъэбаиштэм пылхъу мэлэжъх. Ахэр Шэуджэн Самэт, Ехъуллэ Саныет, Джэндэрэ Зухра, Нэшъулъэщэ Сусан, Мамый Фатим, Ивашка Татьяна, Стлэгу Фатим, Шхъэлэхъо Марьян, Жэнэл Анжелик, Дыхъу Саид, Шхъащэкъо Аминэт, Хъокло Марзыет, Хъэкомэ Эльмир.

Адыгэкъалэ иублэллэ еджаплэ лъэхъаным диштэу, шлэныгъэм зэхъоклыныгъэу фэхъугъэхэр, къэралыгъом гъэсэныгъэмклэ шэпхъэ гъэуцугъэу ыштэхэрэр кыдылгытэзэ илофшлэн егъэпсы.

Илээситф хъугъэ псауныгъэм икъэухъу-мэнклэ шылэ Иофыгъохэм язэшлохын тызы-дэлажъэрэр. Тиеджаплэ кълэлэ ушэтыплэуцуплэу шыт. Класс пэпчэ массажнэ алырэгъу цыклымхэр члэлтых, еджаклохэм алъэгучлэ цыклымхэр ащклэ дэгъоу апсыхъх. Мыщ фэдэ Иофмэ псауныгъэмклэ мэхъанэшхо ял. Сыда плэмэ лъэгучлэр ары цыфым инервэ клэуххэр зыщызэулыкълэхъэрэр. Клэлэгъэджэмэ ялофшлэн бэрэ Базарнэм иметодикэ щагъэфедэ. Сыда ащ кыдылгытэрэр? Сабыр шцсэу еджэзэ зыпшыкылэ, къэтэджынышъ, клэгъэкъон илэу шыгъэу иеджэн лыгъэклогъэнэу лизын ил (трибунэм клэрытэу еджэ, матхэ).

Илээсиплэ хъугъэу релаксациемклэ кабинет тил. Мыщ сабыхъэм зыщэгъэпсэфы, психологъу Хъокло Светланэ Иоф кыащидешлэ. Кабинетым Чижевскэм иостыгъэу члэтым жыр кыушхъэ жым пэблагъэу кыщешлы. Нэхэр кэухъумэгъэнхэм, ахэм языгъэпсэфын тегъэпсыхъагъ аппаратэу «Ассир» зыфиорэр. Еджаклохэм яклэлэгъэджэхэр аклыгъухъу зыкыгъэпсэфынэу ыкли япсауныгъэ агъэпытэнэу илээс еджэгъу кысэ санаториеу «Шапсыгъэм» маклох. Ащклэ анахь хъупхъэх клэлэгъэджэхъу Лэупэклэ Сусаннэрэ Лэупэклэ Фатимэрэ.

Кълэм игурыт еджаплэхэм ублэллэ классэу ялэхэмклэ тэ тиеджаплэ гупчэу шыт. Гъогурыкломым ишапхъэхэм язэгъэшлэнклэ тиеджаплэ пшъэрыл гъэнэфагъэхэр зэшлуехых: пчэдыжэ зэхъэхэр, республикэ семинархэр ыкли нэмыкл Иофхъабзэхэр шызэхашх.

Непэрэ мафэм къэралыгъом зэхъоклыныгъэу шыхъухэрэм кыдалгытагъэу гъэсэныгъэм еклолэклэу илэхэр зэфэхысыжъхъэзэ, проектэу «Наша новая школа» зыфиорэр гъогу техъагъ. А проектым тэри тыхэлажъ. Тиеджаплэ регионалнэ ушэтыплэу-уцуплэу агъэнэфагъ. Проектым изы лэхъу шыт урокхэм ауж зэхашэрэ Иофхъабзэхэр. Сабыхъэм яуроохэр зауххэклэ, кыхахыэрэ кружокым маклох. Тхъамафэм кыклоцл кружок зэфэхъафых ялофшлэн хэлэжъхъэхэ фай.

Зыгъэпсэфыгъо уахътэр кызырэсыгъэр

кыуигъашлэу одыджыныр кызыжъынчыклэ, еджэкло цыклымхэм гулэхъэзэ, тхыль еджаплэм зырагъэхъы. Ащ нэшлу-гушлоу къащыпэгъоклы библиотекарэу Шхъащэкъо Аминэт. Сабыхъэм тхыльхэр шлу ягъэлэгъугъэнхэм, еджэным хэщэгъэнхэм емызэцэу Аминэт дэлажъэ.

Сабыхъэм яжабзэ щыклагъэу илэхэр дэгъэзыжыгъэнхэм ыгу етыгъэу Иоф дешлэ логопедэу Цыклу Сусаннэ. Кълэлэ зэнэкъокъу-хэм, республикэ семинархэм бэрэ ахэлажъэ.

Клэлэгъэджэкло цыклымхэм яшлоигъоныхъэр кыдылгытэхъэзэ, якыныгъохэр щигъэзыехъэзэ, унагъом зэфыщытыныгъэу илгыр сабым кыхылыгъэкымэ е ишлуагъэ кыклымэ зыгъэу-унафырэр социальнэ педагогэу Хэкужэ Заир.

Тиублэллэ еджаплэ щеджэрэ клэлэцлыклымхэм анахь агу рыхыэрэ урокыр бгъэунафэ пшлоигъоу узэупчылкэ, зэдырагъаштэзэ инджылызыбзэр арэу кыуало. А бзэм изэгъэшлэн кыфзэыгъэушхэрэр клэлэгъэджэ ныбжьыклэу, зисэнэхъат шлу дэдэ зылыгъурэ Джанхъот Сусан.

Мурадышлэхэр ялэхъу ящылэныгъэ гъогу плуныгъэ-гъэсэныгъэм рапхы ашлоигъоу ныбжьыклэхъу Батлыжэ Маринэрэ Хъуажэ Саныетрэ дахъу ялофшлэн рагъэжъагъ.

Илээсыбэ хъугъэу еджаклохэм япсауныгъэ изытет лъэплгъэ фелдшерэу Шэуджэн Зурет.

Пшъэрылгъэ шхалэхъу еджаплэм илэмэ зэу ащыщ еджаклохэм ягъэшхэн. Шхыныгъо зэтефыгъэхэр сабыхъэм кыратых — стырыпси, ли, гъэци, хэтэрыкли, пхъэшхъэ-мышъхы, лэшлу-лэшлу. Клэлэцлыклымхэм кунл агъэшлыгъэным дэмышъхъахыэрэр Мамыекъо Рай, Нэгъуцу Сим, Нэхъе Дарихъат.

Классхэм ачлэт пкыгъохэмрэ лэмэ-псы-мэхэмрэ кызызтенэнхэр ыкли гъэцэкълэжын Иофшлэнхэр дэгъоу зэхэщэгъэнхэр зипшъэрылгыр еджаплэм ипашэ хызызмэт Иофхэмклэ игуадзэу Хъокло Айдемър.

Еджаплэм идокументхэр лэпклэ-лъапклэу зэрегъэзафэх Лыхъэсэ Светланэ.

Джыри анахъу кызыклэгъэтхъымэ сшлоигъор еджаплэмрэ ны-тыхэмрэ зэгурылонгыгъэ ялэу, зыч-зыпчэгъоу тызэготэу, кытклэхъухъэрэ лэуужхэр зэрэпшлэхэрэр ары. «Тхъашъуегъэпсэу» яслэмэ сшлоигъу Хьамтэхъу Мыхъамэт, Тыркоо Мурат, Тхъаркхъоо Тимур, Хъаклэгъогу Казбек, Чэтыжэ Азэма.

Шуныгъэ-гъэсэныгъэ Иофыр нахь шлуагъэ кытэу зэхэщэгъэнымклэ мэхъанэшхо зилэр Иофыгъомэ зэу ащыщ материальнэ-техническэ базэм изытет. Уахътэу тызыхэтыр экономикэ лъэныкъомклэ эжъу нахь мышлэм, еджаплэм ищыклагъэхэр кылыклэхъанхэм кълэлэ администрациемрэ гъэсэныгъэмклэ гъэорышлэплэмрэ алъэклэ кълэмынэу пылтых. Ащклэ «тхъашъуегъэпсэу» яслэмэ сшлоигъу кълэм ипашэу Хъатэгъу Налбыйрэ гъэсэныгъэмклэ гъэорышлэплэм ипашэу Тхъал Мыхъамодрэ.

Чъэпыогъум тиеджаплэ кызызэуахыгъэр илээс 18 хъушт. Клэлэгъэджэклоу члэхъэм еджэнымклэ гъэхъагъэхэр ялэхъу, шлэныгъэ куухэр кълэклахъэхъу, гушлуагъомрэ тыгъэпс дахэмрэ ямэфэ тхъагъоу шылэнхъу сэгугъэ. Зисэнэхъат зымыхъожъхъу, зилофшлэн фэхъуцкыгъэу кызыгъотхъу кызыдэлэжъэрэ клэлэгъэджэхэм гъэхъэгъэшлэхэр ашлынхъу сафэхъохъу. Ны-тыхэм ясабыхъэр гъогу дахэ, гъогу занклэ ращэн амалхэр Тхъэм кыаритынэу сафэлгъало.

Опсэу, ублэллэ еджаплэр! Тынчэу, дахъу уапэ егъэхъу!

Еджаплэм ипашэу ЧЭТЫЖЭ Марин.

Гушылэм пае, Пазэ Любовь, Джамырзэ Нуриет, Мэзгъот Валерий тэ тифакультет ядиссертациехэр шагъэхъазырхи Москва кышпаухъумэжыгъэх. Ащ ыуж, тэ тиуниверситетклэ педагогикэмклэ диссертационнэ совет тилэ зэхъум, аспирантури докторантури кызызэуахъэхэм, бэмэ кандидатскэ диссертациехэр кыагъэшпыпкъэжъых. Диссертациехэр арагъэтхынымклэ пащэхъу, профессорхъу Бүзэрэ Кимэ, Шхъэлэпэ Минэ, Хъакъунэ Фатимэ (джы деканэу тил), Къудакъо Муратэ Иофышхо ашлагъ. Мы сатырхэм яавтори ахэм ащыщыгъ. Кандидатскэ диссертациехэр атхыгъэх Кобэщыч Любэ, Жъажые Дариет, Жъажые Садилэ, Вера Сайко, Хъапэклэ Сарэ, Бэгъушъэ Мирэ, Пэнэшъу Беллэ, Любовь Коченкова, Лэпыщ Фатимэ, Щербашина Иннэ, Фархъатэ Зарэ, Афэшлэгъо Аминэт, Цэй Лидие, ахэм анэмыклэхэм. Зигугъу къэтшлыгъэ клэлэгъэджэмэ диссертациехэр зэратхыгъэхэм нэмыклэу зырагъэджэштхэ пособиехэри агъэхъазырых, научнэ конференциехэм ахэлажъэх, доклад гъэшлэгъонхэр атхых. Ахэр чыплэ конференциехэм анэмыклэу Всесоюзнэ форумхэм ахэлажъэх.

Аужырэ илээсипшлым тыналэ зытетыздагъэр бзитлур студентхэм е клэлэгъэджэклэхэм нахышлоу ябгъэшлэнымклэ зэдэгъэлэжынхэм кыулай кыфэбгъотыныр ары. А Иофыр тэрзэу ээшлохыгъэ хъунымклэ бзитлушлэныгъэм и Гупчэу кызызэуахыгъэм ишлогъэшхо кълэкло. Ащ Иоф зэфэхъафхэр шы-зэшлэгъэх. Илээс кълэс республикэм ит еджаплэхэм пэшлорыгъэшъу тэклошъ, теориемрэ практикэмрэ зэпхыгъэхъу бзитлур зэрэзэрагъашлэрэм тылэплгъэ, гъэхъагъэу е щыклагъэу клэлэгъэджэхэм ялэхэр зэфэтэхысыжъых, семинар-совещаниехэр кълэлэхэм, районхэм ащытэшлых, урысыбзэмрэ адыгабзэмрэклэ зыгъэджэхэрэм докладхэр къятэгъэшлых, ахэр тхыль шхъафхъу кыдытэгъэкълых. Еджаплэмэ Иоф ащызышлэрэ филологхэр яклэсэу, агу рыхъэу зэулыкълэхэм ахэлажъэхъу мэхъу. Ащ фэдэ семинархэр Мыекъуапи, Адыгэкъали, Теуцожэ, Крсногвардейскэ, Джэдджэ, Кошхъэблэ, Тэхъутмыкълэе районхэм ащытшлыгъэх. Ахэм тащытегушылагъ бзитлушлэныгъэм илофыгъо зэфэхъафхэм, еклолэклэу ахэм ялэн алъэклыштхэм, ублэллэ классхэм Иоф ащызышлэрэ клэлэгъэджэхэр ахэм зэрыплгыхэрэр кълэзыгъэлэгъорэ докладхэр къащашлых. А семинархэм бзитлушлэныгъэм илофышлэхэр, шлэныгъэлэжъхъу, профессорэу Бэгъырекъо Хъазрэт, доцентхъу Тутарыщэ Марзие, Ольга Авдеевар, Лъэустэн Людмилэ кыхэдэгъэлажъэхъэзэ, теоретическэ Иофыгъохъу бзитлушлэныгъэм илэхэр зэхэтфыгъэх.

Ащ фэдэу тызэдэлэжъэзэ аужырэ илээсипшлым бзитлушлэныгъэм и Гупчэу ыклуацлэклэ тхыль шхъафхъу сборник 12 кыдыдэгъэжыгъ. Ахэм ащыщых «Адыгэ лъэкъуацлэхэмрэ цлэхэмрэ» (Мыекъуапэ, 2002), «Народная мудрость адыгов» («Адыгэмэ яакъылыгъэ-лэушыгъ»), (Мыекъуапэ, 2003), «Двуязычие — проблема социокультурная»

(Майкоп, 2003), «Билингвизм в теории и практике» (Майкоп, 2004), «Теория и практика обогащения словарного запаса обучаемых в условиях полиэтнической среды» (Майкоп, 2007), «Двуязычие: сущность явления, формы его существования. Интерференция и ее разновидности». (Майкоп, 2006), «Адыгабзэм ишгъэфхэр» (Мыекъуапэ, 2005), «Цыфым гушылэ фабэ тефэ» (Мыекъуапэ, 2007), «К вопросу об изучении русского и адыгейского языков в начальных классах» (Майкоп, 2010), «Работа над развитием связной речи учащихся начальных классов» (Майкоп, 2009), «Адыгэ-урыс гушылалы» (Майкоп, 2009), нэмыклэхэри.

Ублэллэ еджаплэхэм ащыгъэджэхэрэ клэлэгъэджэхэр дгъэхъазырыхэ зэхъум, тифакультет иколлеktiv щымыщыгъэхэм, гъэсэгъэшхохъу студентхэм ядуховнэ байныгъэ нахь кълэлэтыгъэнымклэ Лэпы-Лэгъу кытфэхъугъэхэм ащыщых Бэрэтгэрэ Хъамидэ — поэт, народнэ тхаклоу Адыгеим илэмэ зэу ащыщ, тарихымыклэ ригъэджагъэх; Зэфэс Айдемър — профессор, шлэныгъэлэжэ; Кушъу Аслъан искусствэмклэ шлэныгъэшхо зылэклэлыгъэ клэлэгъэджэ; Ангелина Шахановар — профессор, проректор; Клэрмыт Казбек — профессор, алэрэ проректор; Шхъа-клымдэ Аслъан — профессор; Александр Борщовыр, Мэрэ-тыкълэ Мыхъутар — тарих шлэныгъэхэмклэ докторых; Беданэкъо Мурат — профессор; Анна Степановар — профессор; Шэоллыкъо Айдемър — философ, профессор; Лэпыщ Абрек — экономическэ наукэхэмклэ доктор; художник Лэпэлэсэу Еутых Асиет; доцентэу Еутых Саидэ, ахэм анэмыкълэби. Зэкълэми тафэраз, дунаим тегъэу зынапэ тлэгъухъу, тызыгъэгъушлэхэрэм тазэрафэразэр анэсыжъмэ лъэшэу тшлоигъу. Рагъэджагъэхэм ахэр ащыгъушхэрэп. Псаухэм апэклэ шлу кыкълэныу, ящытхъу алуатэу бэрэ шылэнхъу афэтэлэ, дунаим ехыжыгъэхэр дахэклэ тыгу кызырэкълэжъхэрэр зэкълэми ядгъашлэ тшлоигъу.

Искусствэр икыоу алылэсынымклэ зылэклэ кълэзымыгъэнагъэхъу Хъабэхъу Адами, Лыхъуклэ Саниети, Тазэ Руслъани, музыкэмклэ Иоф адэ-зышлагъэхъу Лыхъуклэ Андзари, Мэзгъот Валерии, Пшыжэ Розэ, Джэлзукъо Мерэми, Беданэкъо Аси тафэраз, ублэллэ классхэм арыхъащтхэм ядуховнэ баигъэ хэхъонымклэ ашлагъэр клэдыштгэп. Непэ тифакультет адрэ факультетхэм ауж зыкырымыгъанэу Иоф ешлэ. Деканэу Хъакъунэ Фатимэ апэ итэу, университетым иректорэу, социологие наукэхэмклэ докторэу, профессорэу Хъунэгэ Рэщыдэ акылыгъэ хэлэу, профессор-клэлэгъэджэ коллективым ипашэу университетым ыныбжъ илээс 70-рэ зышы-хъурэм еклуалэ. Зэкълэ псау-хъу, гъэхъагъэу ялэм хагъэхъонэу, ашлагъэм цыфмэ осэ тэрэз фашлэу шылэнхъу афэсэлэ.

БЛЭГЪОЖЭ Зулъарин.
Адыгэ къэралыгъо университетым ипрофессор.

Къуныжъ Мыхъамэт

ЗЭШИТӢУ

Повестъ

— Адэ папэ сэбгъэлъэгъужьышт-ба? — гъэу, лъалоу къыригъэжъагъ. — Гушъиэ къысэптыгъи!

— Сыда, уятэ тыгъуасэ плъэгъужьыгъэба, зыми шъуемыупчъыжъэу, разрешение къабышъурыхъу тыгъугъэ-клэ щагум шъудахыи зэжъугъэлъэгъужьыгъэба? Сыда джыри узыфаер? Хъугъэ, икъугъ, — къэмышлъэжъынэу пхъашэ зыкъишыгъ (армырми ар шъэбагъэп).

— Адэ къысэплогъагъэр... сыбгъэп-цлагъэба ащыгъум... — къылощтыр, ыгу щыхъэрэр къыфалорэп, ычый зэпиубытыкыгъэу, жбы къыфэмышъэ-жъэу мэпыхъэ, мэгъы, идженабгъэу зэлитхыгъэр егъэбылгы.

— Ищ мыр сапашъхъэ къыосла-гъэба, ащ делагъэу къылорэм седэлунэу нэмыкӀ юф сиӀэба сэ джы, — полицаймэ япщ къытекууагъ дежурнэ клалэм.

— НекӀо псынклэу, — пытэу къыу-быти, пшъашъэр гъымэ, пыхъэзэ, уп-равление хъакӀэ-къокӀэ унэм къычӀищы-жъыгъ.

Къызыдищэжъырэ унэм къызынэ-сыжъхэм, янэрэ ыпхъурэ зызэрадзыгъэу мэгъых, мэкуох, щыгъупс дыджэу анэп-схэр къетэкъохых, хъадэгъэшхо ашы.

Клалэр дэкӀояплэм къехыжъы зэхъ-ум нысэр къыдэкӀотагъ, къеупчӀыгъ:

— Сыда къэхъугъэр?

— Сэ ар къыослон сыфитэп, ау... кӀо къыослон: тыгъуасэ янэрэ ежъыррэ шэщым дэжъ лухъэхи, Асхъад къызалъэгъум ыуж, нэбгырэ заулэ псынклэу дащыгъ, мыдрэри ахэм ахадзэу слъэгъугъэ... Зыдащэгъэхэр къыослонэу сӀлэрэп... — ар бзылъфыгъэм рилуи

(Джыри къыкӀэлъыкӀошт).

Адыгабзэ зэтэгъашIэ

ТХЪАРКЪОХЪО Юныс

(КъызыкIэлъыкIорэр Юныгъом и 8-м къыдэкIыгъэ номерым ит).

Урыс алфавитымрэ адыгэ алфавитымрэ зэрэзэхъулIэхэрэр

Бзэ зэфэшъхьафмэ мэкъэ пчъагъэу ахэтыр зэрэзэфэмдизым фэд, ахэм яалфавитмэ буквэ пчъагъэу ахэтыри зэтефэрэп. ГушыIэм пае, адыгэ алфавитым буквэу хэтыр 66-рэ мэхъу, урысым хэтым нахьы фэдитIукIэ нахьыб. Джащ фэд, буквэмэ къызэрджэхэрэри (къызэралохэрэри) зэтэкIых.

Урыс алфавитэу буквэхэр тэрэзэу къызэрэпIощтыр къэзыгъэлягъорэр

Аа [а]	Кк [ка]
Бб [бэ]	Лл [эль]
Вв [вэ]	Мм [эм]
Гг [гэ]	Нн [эн]
Дд [дэ]	Оо [о]
Ее [е]	Пп [пэ]
Ёё [ё]	Рр [эр]
Жж [жэ]	Сс [эс]
Зз [зэ]	Тт [тэ]
Ии [и]	Уу [у]
Йй [и краткое]	Фф [эф]

Адыгэ алфавитэу буквэхэр тэрэзэу къызэрэпIощтхэр къэзыгъэлягъорэр.

Буквэ-хэр	Буквэмэ ацIэхэр	Буквэ-хэр	Буквэмэ ацIэхэр	Буквэ-хэр	Буквэмэ ацIэхэр	Буквэ-хэр	Буквэмэ ацIэхэр
Аа	а	Ии	йы	Р р	ры	Шъ шъ	шъы
Бб	бы	Йй	йы клаку	С с	сы	Шъу	шъуы
Вв	вы	Кк	кы	Т т	ты	Шш шI	шIы
Гг	гы	Ку ку	куы	ТI тI	тIы	Шу шу	шуы
Гу гу	гуы	Къ къ	къы	ТIу тIу	тIуы	Щ щ	щы
Гъ гъ	гъы	Къу къуы	къуы	Уу	уы	Ъ ъ	пытэ
Гъу гъу	Гъуы	КI кI	кIы	Ф ф	фы	Ы ы	тамыгъ
Дд	ды	КIу кIу	кIуы	Х х	хы	Ь ь	ы
Дж дж	джы	Лл	лы	Хъ хъ	хъы		шгъэбэ
Дз дз	дзы	Лъ лъ	лъы	Хъу хъу	хъуы		тамыгъ
Дзу дзу	дзуы	ЛI лI	лIы	Хъ хъ	хъы	Э э	э
Ее	йэ	М м	мы	Ц ц	цы	Ю ю	йыу
Ёё	йю	Н н	ны	Цу цу	цуы	Я я	йа
Жж	жы	О о	уэ	ЦI цI	цIы	И и	Iы
Жж жъ	жъы	П п	пы	Ч ч	чы	Iу Iу	Iуы
Жъу	жъуы	ПI пI	пIы	Чъ чъ	чъы		
Жъ жъ	жъы	ПIу пIу	пIуы	ЧI чI	чIы		
Зз	зы			Ш ш	шы		

Адыгэ алфавитым хэт буквэ тIокIищырэ хырэм щыпцэу пшIыр (10) мэкъэзещэ буквэх: а, э, ы, у, о, е, ё, и, я, ю; шъэныкъорэ пIыырэр (54) мэкъэзэращэ буквэх: б, в, г, гу, гъ, гъу, д, дж, дз, дзу, ж, жъ, жъу, з, й, к, ку, къ, къу, кI, кIу, л, лъ, лI, м, н, п, пI, пIу, р, с, т, тI, тIу, ф, х, хъ, хъу, хь, ц, цу, цI, ч, чъ, чI, ш, шъ, шъу, шI, шIу, щ, I, Iу; буквитIур (2) мэкъэнчъэ буквэх, макъэм итамыгъэу щытхэп: ъ, ь.

● Урыс алфавитым хэмытэу адыгэ алфавитым хэт буквэхэр къыхэтхыкIых.

У п ч I э х э р:

- 1). Адыгэ алфавитым мэкъэзещэ буквэ тхъапиша хэтыр?
- 2). Адыгэ алфавитым мэкъэзэращэ буквэ тхъапиша хэтыр?
- 3). Макъэ къызэрымыкIырэ тамыгъэ тхъапиша адыгэ алфавитым хэтыр?

● Текстым тетхыкI. Адыгэ-урыс гушыIэлъэ цыкIур гъэфедзэ, адыгэ текстыр урысыбзэм илхъ.

ИлъэсыкI.

Ж.Х.

Гъэтхэпэ мазэм и 21-мрэ и 22-мрэ зыщызэолIэрэ уахътэм адыгэмэ илъэсыкIэр агъэмэфэкIыцтыгъэ. А уахътэм адыгэхэр гъэмрэ кIымрэ зыщызэхэкIырэ уахътэкIэ еджэцтыгъэх.

Соотношение рус-ского и адыгейского алфавитов

Также как разнятся разные языки по количеству звуков, в их алфавитах наличествует разное количество букв. Так, в адыгейском алфавите 66 букв, вдвое больше, чем в русском. Разнятся также названия букв.

Русский алфавит с указанием правильного произношения букв

Хх [ха]
Цц [цэ]
Чч [че]
Шш [ша]
Щщ [ща]
Ъ [твердый знак, стар. ер]
Ыы [ы]
Ь [мягкий знак, стар. ерь]
Ээ [э]
Юю [ю]
Яя [я]

Адыгейский алфавит с указанием правильного произношения букв.

Из 66 букв адыгейского алфавита 10 — гласные буквы: а, э, ы, у, о, е, и, я, ю; 54 — согласные буквы: б, в, г, гу, гъ, гъу, д, дж, дз, дзу, ж, жъ, жъу, з, й, к, ку, къ, къу, кI, кIу, л, лъ, лI, м, н, п, пI, пIу, р, с, т, тI, тIу, ф, х, хъ, хъу, хь, ц, цу, цI, ч, чъ, чI, ш, шъ, шъу, шI, шIу, щ, I, Iу; 2 буквы беззвучны: ъ, ь.

● Выпиши из адыгейского алфавита те буквы, которых нет в русском алфавите.

В о п р о с ы:

- 1). Сколько гласных букв в адыгейском алфавите?
- 2). Сколько согласных букв в адыгейском алфавите?
- 3). Сколько беззвучных знаков в адыгейском алфавите?

● Перепиши текст. Используя адыгейско-русский словарь, переведи адыгейский текст на русский.

Новый год.

Изучаем адыгейский язык

7

- ИлъэсыкIэ мафэ утехъ!
- ИлъэсыкIэмкIэ сыпфэгъушIо!
- ИлъэсыкIэу къыхагъэмкIэ сыпфэгъушIо!
- УишIэсыкIэ шIу! — аIозэ, адыгэхэр зэфэгъушIоцтыгъэх.

ГушыIэлъэ цыкIу.

зэфэгъушIоцтыгъэх
поздравляли друг друга
гъэтхэпэ начало весны
гъэтхэпэ маз март

Словарик.

зыщызэолIэрэ на стыке
уахътэ время
адыгэхэр, адыгэхэм адыги
илъэсыкI новый год

Фэрэзэ гушыIэхэр

Зыфэрэзэхэм фэгъэхыгъэу агъэфедэрэ къэлокIэ гъэнэфагъэхэр щыIэх. Ахэмэ щытхъу ахэлъ, ахэр мыхэм афэдэх:

Опсэу! Ж.Х.
Тхъагегъэпсэу!
Сыпфэраз!

Тхъэм бэгъашиIэ уешI!

Аферым!

Шхэгъахэу Iанэм пэкIыжырэм еIо:

— Iалхьам дурлахъ! Тызыгъэтхьагъэр тхъэм егъатхъ (ерэгъатхъ)!

● Къоджэхъ-къоджэхъымэ къядж, атетхыкI, о пшIэрэ къоджэхъ-къоджэхъыхэр апытхэх.

Дунаер зыгъэнэф, псыр зыгъэфаб. (Тыгъэ).

Жэм къыдэкIы, цIыфым ыгу рехы (ПцIы).

ЖьогъуитIумэ азыфагу Iуашъхъэ ит (Пэ).

KIэр егъэжы, жьыр егъэкIэжы (ШIулъэгъуныгъ).

ЖьонакIоп, гъукIэп, пхъашIэп, ау чылэм апэрэ IофышIэу дэт (Шы).

Зихъасэ фыжы, зичылапхъэ шIуцIэ (Тхылъы).

ЗыкIэ тIаркьоу, бгыкъур зиунапI (ПцIашхъо).

● Мы зыцIэ къетIохэрэм араIуалIэрэ цифрэкIэ апытхэзэ, атетхыкI.

Благодарственные слова

Имеются специальные слова и выражения, употребляемые для того, чтобы отблагодарить того, кем доволен. Они хвалебны. Они таковы:

Спасибо!
Дай бог тебе здоровья!
Доволен тобою!
Благодарю тебя!
Пусть бог даст тебе долгую жизнь!
Молодец!

Тот, кто наелся, вставая со стола, говорит:

— Алхам дурлах! Пусть бог даст благоденствовать тому, кто ублагодарил нас!

● Прочти, перепиши загадки, припиши новые, что ты знаешь.

«Что мир освещает, воду греет» (Солнце).

«Изо рта выходит, человека пугает» (Ложь).

«Между двумя звездами стоит курган» (Нос).

«Молодого старит, старого омолаживает» (Любовь).

«Не пахарь, не кузнец, не плотник, но первый работник в селе» (Лошадь).

«Чье поле бело, чьи семена черные» (Книга).

«Чей хвост развилина, чей дом потолочина» (Ласточка).

● Перепиши, цифрой обозначая предложение начатой приметы.

Х ъ у р э ш I э р э р:

1. Пчэдыжъыпэ ошъо шэплъыр...
2. Пчыхъэшъхъэпэ ошъо шэплъыр...
3. Хъайонэ нэтIабгъор...
4. Лъэгур мэхъумэ...
5. Пэбгыр къечъэхымэ...
6. Напцэхэр гушIохэ хъумэ...
7. Атакъэр ынэIу унэм къыфэгъэзагъэу маIомэ...
8. Атакъэр ынэIу цагум дэгъэзыкIыгъэу маIомэ...
9. Бзэгур хъуцIы хъумэ...
10. Нэгущыхъэр мэхъумэ...

Р а I у а л I э р э р:

1. Огъурлы.
2. ОшIум илъагъу.
3. ХъакIэр къэсыгъ.
4. Гъогу утехъацт.
5. Къэбар гомыIу зэхэпхыцт.
6. Уаубы, къыптегуцыIэх.
7. Уаем илъагъу.
8. УгушIоцт.
9. Угу рыхъын зэхэпхыцт.

Д ж э у а п ы р:

Ответ:

1. Пчэдыжъыпэ ошъо шэплъыр — 7.
2. Пчыхъэшъхъэпэ ошъо шэплъыр — 2.
3. Хъайонэ нэтIабгъор — 1.
4. Лъэгур мэхъумэ — 4.
5. Пэбгыр къечъэхымэ — 3.
6. Напцэхэр гушIохэ хъумэ — 8.
7. Атакъэр ынэIу унэм къыфэгъэзагъэу маIомэ — 3.
8. Атакъэр ынэIу цагум дэгъэзыкIыгъэу маIомэ — 4.
9. Бзэгур хъуцIы хъумэ — 6.
10. Нэгущыхъэр мэхъумэ — 5.

(Джыри къыкIэлъыкIоцт).

Адыгэ Республикэм ия 19-рэ илээс ипэгъокI

Къэгъэлъэгъонхэр агъэхъазырых

Мыекьопэ къэралыгъо технологическэ университетым Адыгэ Республикэм ия 19-рэ илээс фэгъэхъыгъэ Юфыгъо гъэшлэгъонхэр зэхещэ. Республикэм итарихъ ехыллэгъэ зэлюкIэхэм университетым къепхыгъэ колледжым икIэлэгъаджэхэр чанэу хэлажъэх. КIэлэгъаджэхэу Валентин Куприенкэм, Теуцожъ Любэ, Олег Абрикосовым, Галина Ковалевым, Нэгэрэкъо Иринэ, Куприенко Нэфсэт тызэрэшагъэгъозагъэу, студентхэр мэфэкI мафэхэм чанэу ахэлэжъытх. Къэгъэлъэгъонхэм еджаплэм ихэхъоныгъэхэр, ягухэлъхэр къащалотэщтх.

Сурэтым итхэр: къэгъэлъэгъонхэм ягъэхъазырын хэлэжъэрэ кIэлэгъаджэхэр.

ЗЭКЪОШНЫГЪЭМ ИГЪОГУХЭМКIЭ

Израиль къикIыгъэхэр тыхъакIэх

Израиль щыпсэурэ тилъэпкъэгъухэр мы мафэхэм тыхъакIэх. Къуаджэу Кфар-Камэ и Адыгэ Хасэ ипащэу Лпыый Несим купыр зреищ. ХъакIэхэр Тэхутэмькыуае, Инэм, Яблоновскэ ащылагъэх, республикэ общественнэ движениеу «Адыгэ Хасэм» изэхъыгъо тилъэпкъэгъухэр къырагъэблагъэх, зэдэгущыIэгъу гъэшлэгъон зэдырлагъ.

Адыгэ Республикэр ия 19-рэ илээс зэрэпэгъокIырэм, Адыгем изэхъокIыныгъэшлэхэм, урысыбзэмрэ адыгабзэмрэ тикъэралыгъуабзэхэу тызэрэпсэурэм, культурэмрэ спортымрэкIэ гъэхъагъэу тилэхэм, нэмыкIхэми Израиль къикIыгъэхэр ащагъэгъозагъэх. Тикъуаджэхэм япсэукIи къафалотагъ. Хэкум къэзыгъэзжы зышлоигъохэр тичылэхэм ящылакIэ къыкIэупчлагъэх.

ЧIэсынхэу унэхэр къуаджэхэм ащагъотынхэ, хапи аратын зэралэкIыштым тилъэпкъэгъу хъакIэхэр ыгъэгущылагъэх. Нэпсэу Рудин, Хъэху Юсыф, Оркъыжъ Мамдухъ, нэмыкIхэми яунагъохэр Адыгэ Хасэм щыклогъэ зэлюкIэм хэлэжъагъэх. Хъэпэе Арамбий, Нэгъуцу Ас-

лъан, Едыдж Мэмэт, МэщфэшIу Нэдждэт, Къэлэшгъо Аскэр, Бэгъушгъэ Адам, фэгъэхъафхэми лъэпкъ зэпхыныгъэхэм яхыллэгъэ Юфыгъохэр къалотагъэх.

Кфар-Камэ и Адыгэ Хасэ ипащэу Лпыый Несим, Израиль къикIыжыгъэхэу тыхэу щыпсэухэрэ Бгъэнэ Алийрэ Ацумыжъ Айбекрэ къызэрауагъэу, ащ фэдэ зэлюкIэгъухэр нахыбэрэ зэхэщтх. Адыгабзэр Израиль ис тилъэпкъэгъумэ ашIэ, тишэн-хабзэхэри дэгъоу зэрахъэх.

Адыгэ шхыныгъохэр Ианэм къытырагъэуцохи, гүфэбэныгъэ хэлъэу зэдэгущыIэгъур лъагъэкIотагъ. НыбжыкIэу ахэзмэ упчIабэ къызэратыгъэр тигопагъ.

Адыгэ Республикэм и Лъэпкъ музей хъакIэхэр щылагъэх.

ЗэлъашIэрэ пщынаоу Лпыбызу Аслъанрэ Эльдэрэ Айдэмыррэ Израиль къикIыгъэхэм къалукIагъэх. Тилъэпкъэгъухэр тыгъуасэ Къэрэщэе-Щэрджэсым кIуагъэх, Къэбэртэе-Бэлыкъарми зыкыщапIыхъащт. Купым

изыгъэпсэфыгъо уахътэ дэгъоу зехищэным, тарихым нахышлоу зыщагъэгъозэным лъэплъэх КIыкI Ерстэм, Нэпсэу Нихъад, Бгъэнэ Алий. Мыекъуапэ къызагъэзэжыкIэ, тилъэпкъэгъумэ талу-кIэнэу тэгугъэ.

ДЗЮДО. ДУНАИМ ИЗЭНЭКЪОКЪУ

Арсен имедальхэм ахэхъо

Дунаим дзюдомкIэ изэнэкъокъухэу Грецием щыкIуагъэхэм Адыгэ Республикэм щапIугъэ Арсен Галстян ящэнэрэ чIыплэр къащыдихыгъ. Урысыем ихышыныкIыгъэ командэ хэт, килограмм 60-м нэс къэзыщэчырэмэ якуп анэрэ номерэу тренерхэм щалъытэ. БэнакIор Европэм ичемпион, Адыгэ къэралыгъо университетым физкультурэмрэ дзюдомрэкIэ институт студент.

Джэджэ станицэм Арсен Галстян дэсызэ дзюдом пыщагъэ хъугъэ, ышхэри спортышхом щашIэх, сэнаушыгъэ зыхэлъ бэнакIох. Тренерэу Игорь Романовым ыгъэсэгъэ А. Галстян Урысыем ихышыныкIыгъэ командэ иапэрэ номерхэм ащыщ, Олимпиадэ джэгунхэр 2012-рэ илээсым Лондон щыкIлоштхэм ахэлэжъэнэу зегъэхъазыры.

Адыгэ республикэ ШВСМ-м ибэнакIоу Арсен Галстян Европэм идышгъэ медаль къызыдехым ыуж Краснодар рагъэблэгъагъ. Дзюдоистыр Краснодар краимрэ Адыгэ Республикэмрэ ащIэкIэ хэгъэгу ыкIи дунэе зэнэкъокъухэм ахэлажъэ.

СССР-м изаслуженнэ тренерэу, Адыгэ къэралыгъо университетым физкультурэмрэ дзюдомрэкIэ институт иректорэу, профессорэу Кобл Якъубэ къызэрэтилуагъэу, Арсен Урысыем ибэнакIо анахэ IэпIасэмэ ащыщ. Олимпиадэ джэгунхэр рамыгъажъэхэзэ медальхэр къэзыхъын зылъэкIыштмэ ахалъытэ.

Тистудентэу Арсен Галстян имедальхэм ахигъэхъонэу, Адыгэ Республикэм ищытху спортым нахэ лъагъэу щилэтынэу фэтэлэ.

Сурэтым итхэр: тренерэу Игорь Романовымрэ дзюдомкIэ бэнакIоу Арсен Галстянрэ.

НэкIубгъом итхэр зыгъэхъазырыгъэр ЕМТИЛЪ Нурбий.

Футбол. Урысыем изэнэкъокъу

«МИТОС» Новочеркасск — «Зэкъошныгъ» Мыекъуапэ — 2:1. Юныгъом и 18-м Новочеркасскэ щызэдешлагъэх.

Зэхэзшыагъэхэр:
Адыгэ Республикэм и Къэралыгъо Совет — Хасэр, иминистрэхэм я Кабинет

КъыдзыгъэкIырэр:
Адыгэ Республикэм лъэпкъ ЮфхэмкIэ, IэкIыб къэралхэм ащыпсэурэ тилъэпкъэгъухэм адырIэ зэпхыныгъэхэмкIэ ыкIи къэбар жугъэм иамалхэмкIэ и Комитет
Адресыр: ур.Крестьянскэр, 236

Редактор шхъаIэр

ДЭРБЭ ТИМУР

Редакциер зыдэшыIэр:
385000,
кь. Мыекъуапэ,
ур. Первомайскэр, 197.

Телефонхэр:
приемнэр:
52-16-79,
редактор шхъаIэм иапэрэ
гуадзэр:
52-49-44,
редактор гуадзэр-пшгъэдэкIыж зы-хырэ секретары:
52-16-77.

E-mail:
adyvoice@mail.ru

Зыщаушыхъатыгъэр:

Урысые Федерацием хэутын ЮфхэмкIэ, телерадиокъэтынхэмкIэ ыкIи зэлы-IэсыкIэ амалхэмкIэ и Министерствэ и Темуыр-Кавказ чIыплэ гъэларышIапл, зэраушыхъа-тыгъэ номерыр
ПИ №10-3892

Гъэзетым къыхиутыхэрэм мышгыпкъагъэу къахафэхэрэмкIэ къэзытхыгъэхэм пшгъэдэкIыж ахы. Къатхэхэрэмрэ гъэзетым щылажъэхэрэмрэ яеплкъыкIэ зэтемыфэн ылгэкIышт. Гъэзетеджэхэм къытфагъэхырэ тхыгъэхэр зэхэтфыхэрэп ыкIи къэзытхыгъэхэм алэкIэдгъэхъажыхэрэп.

Зыщыхаутырэр
ОАО-у
«Полиграф-ЮГ»,
385000,
кь. Мыекъуапэ,
ур. Пионерскэр,
268

Пчъагъэр 4725

Индексхэр 52161 52162

Зак.2600

Хэутыным узщыкIэтхэнэу щыт уахътэр
Сыхъатыр 18.00
ЗыщыкIэтхэгъэхэ уахътэр
Сыхъатыр 18.00